

Š i f r a k a n d i d a t a :

Državni izpitni center

SPOMLADANSKI ROK

GEOGRAFIJA

≡ Izpitna pola 2 ≡

Ponedeljek, 4. junij 2007 / 80 minut

*Dovoljeno dodatno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese s seboj nalivno pero ali kemični svinčnik.
Kandidat dobi dva ocenjevalna obrazca. Izpitni poli je dodana barvna priloga.*

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila. Ne izpuščajte ničesar.

Ne obračajte strani in ne začenjajte reševati nalog, dokler Vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalna obrazca).

Odgovarjajte v povedih, ne le z besedo ali besedno zvezo. Odgovore vpisujte v za to predvidene prostore z nalivnim peresom ali kemičnim svinčnikom. Pišite čitljivo. Nečitljive rešitve in nejasni popravki se točkujejo z nič (0) točkami.

Ob nalogah je v oklepaju na desni strani navedeno možno število točk.

Zaupajte vase in v svoje sposobnosti.

Želimo Vam veliko uspeha.

Ta pola ima 12 strani, od tega 3 prazne. Barvna priloga ima 4 strani.

PRAZNA STRAN

D1 – SLOVENIJA

1. Obkrožite **podnebni dejavnik**, ki v Sloveniji najbolj vpliva na **razlike** v temperaturi zraka.

Oddaljenost od morja

Relief

Geografska širina

(1 točka)

2. Pomagajte si s **prilogo 1 (Priloga k Izipitni poli 2)**, ki prikazuje značilne rastlinske pasove v visokogorju in **izpolnite tabelo**.

Oznaka	Bioklimatski višinski pas	Skupina rastlinstva
A		gorski pašniki, gorska tundra
B	subalpski pas	
C		
D	nižji gorski pas	listnati gozd

(2 točki)

3. Napišite **nadmorsko višino**, do katere v slovenskem visokogorju sega zgornja gozdna meja.

(1 točka)

4. V rastlinskem pasu, ki je v **prilogi 1 (Priloga k Izipitni poli 2)** označen s črko **C**, se v zadnjih desetletjih pospešeno **spreminja raba tal**. Navedite spremembo v **rabi tal** in opišite **vzrok** zanjo.

Sprememba: _____

Vzrok: _____

(2 točki)

5. Napišite **različni dejavnosti**, ki **prevladujeta** v rastlinskih pasovih na **prilogi 1 (Priloga k Izpitni poli 2)** označenih s črkama **A** in **C**, in pojasnite vpliv naravnih značilnosti za **prevlado** posamezne dejavnosti.

A _____

Pojasnitev: _____

C _____

Pojasnitev: _____

(2 točki)

6. Imenujte **pojav**, ki ga prikazuje **priloga 2 (Priloga k Izpitni poli 2)**, in pojasnite njegov **nastanek**.

Pojav: _____

Nastanek: _____

(2 točki)

D2 – SLOVENIJA

7. V kateri **sektor dejavnosti** uvrščamo promet?

(1 točka)

8. V **tabeli 1** so navedeni deleži potniškega in tovornega prometa v Sloveniji leta 1996. **Dopolnite tabelo** tako, da v prazna polja napišete ustrezno **vrsto prometa**.

Tabela 1: Potniški in tovorni promet v Sloveniji leta 1996

Prepeljani potniki (v %)	Prepeljano blago (v %)	Vrsta prometa
88,8	21,6	
10,7	62,6	
0,5	0,0	
0,0	15,8	

(Vir: Natek, K., Natek, M., 1998: *Slovenija*, str. 285. Mladinska knjiga. Ljubljana)

(2 točki)

9. **Priloga 3 (Priloga k Izpitni poli 2)** prikazuje kraj v **Posavskem hribovju**, ki je pomembno **železniško križišče** v Sloveniji in se je razvil na **sotočju** dveh rek. Poimenujte ta kraj in reki, ob katerih je nastal.

Kraj: _____

Reki: _____

(2 točki)

10. Med naštetimi mesti **obkrožite** tisto, do katerega lahko z vlakom pripotujemo iz kraja na **prilogi 3 (Priloga k Izpitni poli 2)**, če se odpravimo proti **jugovzhodu**.

Celje Slovenj Gradec Krško Ljubljana Kočevje

(1 točka)

11. Slovenija se uvršča med države z najvišjo stopnjo motorizacije na svetu. Opišite **dva različna vzroka**, razen gospodarske razvitosti in visokega standarda, **za veliko avtomobilov** pri nas.

1 _____

2 _____

(2 točki)

12. Cestni promet močno onesnažuje ozračje s škodljivimi izpušnimi plini, predvsem z NO_x in CO. Opišite **dva ukrepa**, s katerima bi v Sloveniji lahko **zmanjšali te škodljive vplive**.

1 _____

2 _____

(2 točki)

E1 – SLOVENIJA

13. Na prilogi 4 (Priloga k Izpitni poli 2) so označene izoterme A, B in C. Napišite črko, ki označuje **januarsko izotermo 0 °C**, po kateri se Submediteranska Slovenija loči od celinske Slovenije.

Črka: _____

(1 točka)

14. Po podatkih v tabelah 2 in 3 opišite **razliko** med **submediteranskim** in **mediteranskim** podnebjem.

Tabela 2: Povprečne mesečne temperature v Atenah in Portorožu

Meseci	J	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D	Povprečna letna temperatura
Portorož	4,9	5,7	8,3	12,0	16,4	20,0	22,6	22,3	19,1	14,8	9,8	6,1	13,5
Atene	9,3	9,9	11,3	15,3	20,0	24,6	27,6	27,4	23,5	19,0	14,7	11,0	17,8

(Vira: Klimatografija Slovenije, Temperature 1961–90, str. 225. Hidrometeorološki zavod RS. Ljubljana, 1995, in Müller, J. M., 1983: Handbuch ausgewählter Klimastationen der Erde, str. 102. Universität Trier)

Tabela 3: Povprečna mesečna količina padavin v Atenah in Portorožu

Meseci	J	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D	Letna količina padavin
Portorož	71	63	76	81	84	95	79	101	112	98	107	81	1047
Atene	62	36	38	23	23	14	6	7	15	51	56	71	402

(Vira: Klimatografija Slovenije, Padavine 1961–90, str. 205. Hidrometeorološki zavod RS. Ljubljana, 1995, in Müller, J. M., 1983: Handbuch ausgewählter Klimastationen der Erde, str. 102. Universität Trier)

Opis razlike: _____

(1 točka)

15. Napišite **prevladujoči kamnini** v Submediteranski Sloveniji in imenujte **tip reliefa**, ki prevladuje na posamezni kamninski podlagi.

Kamnina: _____

Tip reliefa: _____

Kamnina: _____

Tip reliefa: _____

(2 točki)

16. Poimenujte regijo Submediteranske Slovenije, ki jo opisuje besedilo:

Med Notranjsko Reko in Podgrajskim podoljem leži kar 300 km² obsežno in od 600 do 800 m visoko hribovje. Naravne razmere za kmetijstvo so slabe. Zamrlo je tudi nekdanje gojenje jabolk. Razen Ilirske Bistrice v bližini ni drugih večjih zaposlitvenih središč. Ker je bila regija po drugi svetovni vojni z mejo odrezana od Trsta, kjer so povečini prodajali svoje pridelke, in ker so prometno slabo povezani, se je veliko prebivalstva kmalu odselilo.

(Vir: prirejeno po: Kunaver, J., in drugi, 1999: Geografija – Družboslovje, str. 59. DZS. Ljubljana)

Regija: _____

(1 točka)

17. Submediteranska Slovenija ima dve središči: **Novo Gorico** in **Koper**. Primerjajte lego, nastanek in značilnost turizma obeh mest.

	KOPER	NOVA GORICA
Lega		
Nastanek		
Značilnost turizma		

(3 točke)

18. Koprsko pristanišče je slovensko »okno v svet«, hkrati pa pomembno pristanišče za tranzitni tovor drugih držav. Napišite **tri države**, za katere se v Luki Koper pretovori največ blaga, ter pojasnite **eno od ovir** za hitrejši **razvoj** in širitev **Luke Koper**.

Države: _____

Pojasnitev ovire: _____

(2 točki)

E2 – SLOVENIJA

19. Med napisanimi regijami **izberite** tisti, ki ju opisujeta trditvi:

Vitanjske Karavanke

Pohorsko Podravje

Zgornja Savinjska dolina

Cerkljansko-Idrijsko hribovje

V regiji so strmine nadpovprečne celo za Predalpsko hribovje, saj so doline globoke in ozke, njihova pobočja pa manj ugodna za agrarno naselitev, razen na nekaterih zložnejših policah.

Ime regije: _____

Regijo gradijo različno stare kamnine, ki potekajo v ozkih in dolgih pasovih, med katere se uvrščajo tudi bolj poseljeni miocenski peščenjaki, laporji in konglomerati.

Ime regije: _____

(2 točki)

20. Poimenujte vrsti kamnin po **nastanku**, ki prevladujeta na območjih, ki sta na **prilogi 5 (Priloga k Izpitni poli 2)** označeni s črkama **A** in **B**.

A _____

B _____

(2 točki)

21. Napišite eno prednost in slabost **izkoriščanja lignita** v Velenjski kotlini.

Prednost: _____

Slabost: _____

(2 točki)

22. Opišite prevladujočo gospodarsko dejavnost v **Topolšici**.

(1 točka)

23. Poimenujte **krak cestnega križa in železnico**, ki sta na **prilogi 5 (Priloga k Izpitni poli 2)** označena s črkama **C** in **D**, ter razložite, zakaj so **Vitanjske Karavanke** kljub goratosti prometno **dobro prehodna** regija.

Cesta: _____

Železnica: _____

Razlaga: _____

(3 točke)

PRAZNA STRAN

PRAZNA STRAN